

VADEMECUM UMUNDUROWANIA STRAŻACKIEGO

MODLITWA DO ŚW. FLORIANA

Święty Florianie, Męczenniku, od wieków czczony na polskiej ziemi, bądź i dziś naszym Patronem, Orędownikiem i obrońcą przed Bogiem.

Uproś nam u Boga żywą wiarę, byśmy wszędzie słowem i czynami miłości umieli mężnie ją wyznawać.

Tak, jak dawniej chroń nas od wojny, ognia, powodzi i wszelkich klęsk żywiołowych.

Strażaków ucz poświęcenia i ofiarnej służby w czasie klęsk żywiołowych, w ratowaniu ludzkiego życia i mienia.

Ucz nas poszanowania środowiska naturalnego.

Wypraszać nam u Boga łaski i cnotę męstwa, abyśmy kiedyś przez Miłosierdzie Boże zasłużyli na wieczną nagrodę w niebie.

AMEN

Z błogostawieństwem Bożym
Ks. Władysław Kulig
Kapelan Strażaków

WSTĘP

Członkowie OSP i osoby funkcyjne oddziałów Związku OSP RP mają prawo do noszenia mundurów strażackich.

Podstawowym normatywem w zakresie umundurowania strażackiego jest „Regulamin umundurowania” zatwierdzony Uchwałą Nr 96/XI/2000 Zarządu Głównego Związku OSP RP z dnia 27 października 2000 r. w sprawie sztandarów, mundurów, dystynkcji i odznak w Związku OSP RP - z późniejszymi zmianami. Poszanowanie munduru i dbałość o jego estetykę, oraz wygląd stanowią jeden z podstawowych obowiązków członków OSP i funkcyjnych oddziałów ZOZP RP. Tak więc regulaminowe noszenie munduru, oraz prawidłowo przypięcie do niego przedmiotów mundurowych jest zewnętrzną oznaką zdyscyplinowania i poszanowania obowiązujących normatywów ustalonych przez władze naczelne Związku OSP RP. Spełnianie tych wymogów regulaminowych powinno być ambicją każdego strażaka czy osoby funkcyjnej oddziałów ZOZP RP niezależnie od rangi pełnionej funkcji. Ponieważ nadal spotykane są dość często przypadki nieregulaminowego użytkowania umundurowania przez niektórych druhów - wynikające być może z niezajomości zasad określonych w regulaminie umundurowania - dajemy do rąk szanownych druhów wyciąg ważniejszych przepisów regulaminowych dotyczących umundurowania p.t. „VADEMECUM UMUNDUROWANIA STRAŻACKIEGO”.

ZACHOWANIA STRAŻAKÓW W UMUNDUROWANIU PODCZAS NABOŻEŃSTW

1. Wystąpienia indywidualne

Do kościoła należy przychodzić co najmniej 10 minut przed nabożeństwem.

- przed drzwiami kościoła należy zdjąć czapkę rogatywkę (kobiety nie zdejmują kapelusza), przełożyć do lewej ręki i objąć dłonią z dołu za róg denka a daszek skierować do przodu, rogatywka powinna przylegać do spodni,
- po wejściu do kościoła należy przyjąć postawę zasadniczą i przez skinienie głowy oddać szacunek najświętszemu sakramentowi,
- gdy są wolne miejsca należy usiąść, rogatywkę położyć na lewym kolanie przytrzymując ją z boku lewą ręką, daszek powinien być skierowany do przodu,
- podczas pobytu w kościele nie należy klękać,
- podczas podniesienia i komunii św. należy wstać i przyjąć postawę zasadniczą, a w momencie podnoszenia hostii i kielicha, po słowach „...**KTÓRE ZA WAS BĘDZIE WYDANE**” i „...**TO CZYŃCIE NA MOJĄ PAMIĄTKĘ**” a przy komunii św. po słowach „**OTO BARANEK BOŻY...**” położyć wyprostowaną i złączoną dłoń prawej ręki na sercu równolegle do krawędzi klapy lewej kieszeni kurtki,
- rękę należy opuścić po położeniu hostii i kielicha na ołtarzu a przy komunii św. po słowach „...**A BĘDZIE UZDROWIONA DUSZA MOJA**”,
- podczas przyjmowania komunii św. należy prawą dłoń położyć na sercu w momencie przyjmowania sakramentu przez osobę stojącą obok nas,
- po przyjęciu komunii rękę należy opuścić, wykonać skłon

głowy i udać się na poprzednio zajmowane miejsce,
- przed wyjściem z kościoła należy przyjąć postawę zasadniczą i wykonać skłon głową, a rogatywkę nałożyć po wyjściu z kościoła,

2. Wystąpienia w szyku

Kompanię honorową oraz inne pododdziały wprowadza się do kościoła 5 minut przed rozpoczęciem nabożeństwa. Strażacy występujący w pododdziałach nie klękają i nie zdejmują nakryć głowy.

Salutowanie sztandarem:

- po wejściu do kościoła i przed wyjściem z kościoła w kierunku miejsca, gdzie przechowywany jest najświętszy sakrament,
- w czasie przeistoczenia, od momentu podnoszenia przez kapłana hostii a następnie kielicha, aż do opuszczenia ich,
- podczas komunii św. od słów „**OTO BARANEK BOŻY...**” do słów „...**A BĘDZIE UZDROWIONA DUSZA MOJA**”,
- błogosławieństwa najświętszym sakramentem,
Strażacy występujący w pododdziałach nie występują ze swoich szyków do komunii św. rozluźniają tylko ustawienie, a gdy zbliży się do nich kapłan, sygnalizują chęć przyjęcia sakramentu przez położenie wyprostowanej i złączonej dłoni prawej ręki na sercu równolegle do krawędzi klapy lewej kieszeni kurtki, (rys.1) nie wykonują tej czynności sztandarowi pocztów.
Najlepiej, aby wyznaczona przez organizatora osoba (strażak, ministrant) wskazywał kapłanowi przystępujących do komunii św.

MUNDUR

Regulamin umundurowania ustala m.in. następujące rodzaje umundurowania:

Ubiór wyjściowy (zdj. 1)

w którego podstawowy skład wchodzi:

- a/ mundur w kolorze ciemnogrnatowym (męski i damski),
- b/ koszula w kolorze białym z długim rękawem,
- c/ czapka rogatywka w kolorze ciemnogrnatowym (dla mężczyzn),
- d/ kapelusz ciemnogrnatowy (dla kobiet),
- e/ obuwie w kolorze czarnym,
- f/ kurtka $\frac{3}{4}$ z tkaniny powlekanej w kolorze czarnym z odpinanym ociepleniem w kolorze czarnym oraz nasuwanymi na pagony naramiennikami z emblematem,
- g/ dopuszcza się płaszcz flauszowy w kolorze granatowym z nasuwanymi na pagony naramiennikami z emblematem. Długość płaszcza powinna sięgać poniżej linii kolan, nie więcej jednak niż 7cm.

Wyposażeniem uzupełniającym są:

- a/ skarpety w kolorze czarnym (dla mężczyzn),
- b/ rajstopy w kolorze beżowym (dla kobiet),
- c/ krawat w kolorze czarnym.

Ubiór wyjściowy z baretkami (zdj. 2)

nosi się podczas:

- a/ uczestniczenia w posiedzeniach władz statutowych OSP i oddziałów ZOSP RP,
- b/ występowania w charakterze przedstawiciela OSP lub oddziałów ZOSP RP na oficjalnych spotkaniach i imprezach.

Ubiór galowy bez odznaczeń (zdj. 3)

w którego podstawowy skład wchodzi:

- a/ mundur w kolorze ciemnogrnatowym (męski i damski),
- b/ koszula w kolorze białym z długim rękawem,
- c/ czapka rogatywka w kolorze ciemnogrnatowym

(dla mężczyzn),

- d/ kapelusz w kolorze ciemnogrnatowym (dla kobiet),
- e/ obuwie w kolorze czarnym,
- f/ sznur galowy w kolorze srebrnym przeplatany niebieską nitką.

Wyposażenie uzupełniające - identyczne jak przy ubiorze wyjściowym.

Ubiór galowy (ze sznurem galowym) z orderami, odznaczeniami, medalami i odznakami (zdj. 4)
nosi się podczas:

- a/ świąt państwowych i w Dniu Strażaka w tym również podczas świeckich spotkań i uroczystości religijnych organizowanych z tych okazji,
 - b/ uroczystości wręczania sztandarów, orderów, odznaczeń, medali i odznak, otwarcia strażnic, oraz innych uroczystości o ważnym i podniosłym dla jednostki OSP bądź właściwego Zarządu oddziału ZOZP RP znaczeniu,
 - c/ uroczystości składania wieńców na Grobie Nieznanego Żołnierza, grobach poległych i zmarłych, oraz pod pomnikami i tablicami pamiątkowymi.
- Ubiór galowy (ze sznurem galowym) z baretkami odznaczeń (zdj. 5)** nosi się podczas:
- a/ uroczystych przedstawień w teatrach, salach koncertowych itp., gdy występuje się w charakterze przedstawiciela OSP lub działacza ZOZP RP, a dla pozostałych uczestników przyjęty jest strój wieczorowy,
 - b/ podczas innych ważnych uroczystości na polecenie prezesa (naczelnika OSP) lub prezesa właściwego zarządu oddziału ZOZP RP,

Ubiór letni (zdj. 6)

w którego podstawowy skład wchodzi:

- a/ koszula letnia w białym kolorze z krótkim rękawem i guzikami oksydowanymi,
- b/ spodnie, spódnica w kolorze ciemnogrnatowym,
- c/ czapka rogatywka w kolorze ciemnogrnatowym (dla mężczyzn),
- d/ kapelusz w kolorze ciemnogrnatowym (dla kobiet),
- e/ obuwiu w kolorze czarnym.

Wyposażeniem uzupełniającym do ubioru letniego są:

- a/ skarpety w kolorze czarnym (dla mężczyzn),
- b/ rajstopy w kolorze beżowym (dla kobiet),
- c/ krawat w kolorze czarnym,
- d/ sznur galowy (cienki) w kolorze srebrnym, przeplatany niebieską nitką,
- e/ naramienniki w kolorze ciemnogrnatowym.

Ubiór letni - nosi się podczas:

- a/ występowania w okresie letnim w charakterze przedstawiciela OSP lub oddziału ZOSP RP w spotkaniach i imprezach n.p. zawodach sportowo - pożarniczych, oraz okolicznościach gdy nie obowiązuje umundurowanie wyjściowe lub galowe,
- b/ odbywania w okresie letnim koncertów - członkowie orkiestr OSP,
- c/ uczestnictwa w okresie letnim w posiedzeniach władz statutowych OSP i oddziałów ZOSP RP

Nakrycia głowy (zdj. 7)

Do ubiorów stosuje się następujące rodzaje nakryć głowy w kolorze noszonych mundurów:

- a/ czapka rogatywka ze srebrnym okuciem daszka (dla mężczyzn),
- b/ kapelusz (dla kobiet),
- c/ czapka uszanka (w okresie zimowym) dotychczas nie określono wzoru.

Członkowie zarządów OSP i oddziałów ZOSP RP noszą srebrne galony na otokach czapek, przy czym:

JEDEN GALON - członkowie zarządów OSP, zarządów gminnych ZOSP RP i komisji rewizyjnych tych szczebli,

DWA GALONY - członkowie zarządów oddziałów powiatowych, wojewódzkich, powiatowych i wojewódzkich komisji rewizyjnych, wojewódzkiego sądu honorowego, oraz Zarządu Głównego ZOSP RP, Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Honorowego
Członkowie władz oddziałów ZOSP RP noszą na denku czapki srebrne galony w kształcie krzyża.

PRZEDMIOTY MUNDUROWE

Dystynkcje - członkowie OSP i funkcyjni oddziałów ZOSP RP noszą na kołnierzach mundurów - bądź lewej kieszeni koszuli letniej - dystynkcje pełnionych funkcji, haftowane srebrną nitką na ciemnogrnatowym tle.

Byli członkowie OSP, zarządów i komisji rewizyjnych OSP oraz funkcyjni oddziałów ZOSP RP - którzy nie pełnią żadnej funkcji w OSP czy oddziałach ZOSP RP - mają prawo do noszenia dystynkcji odpowiadających najwyższej z pełnionych funkcji.

Oznaczeniem najwyższej z pełnionych funkcji jest dystynkcja odpowiadająca tej funkcji z dodatkowo wyhaftowaną krokiewką umieszczoną w dolnej części dystynkcji.

Sznur galowy – zawieszany na prawym ramieniu, przypina się do guzika przyszytego w tym celu pod pagonem przy wszyciu pagonu w rękaw, natomiast warkocz sznura (ze stylizowaną prądowniczką) przypina się do pierwszego, górnego guzika kurtki mundurowej.

Sznur galowy do koszuli letniej (cienki) przypina się do guzika przyszytego w tym celu pod jej prawym pagonem a warkocz z pomponikiem przypina się do guzika prawej kieszeni.

Ordery i odznaczenia - nosi się na wstążkach na lewej stronie piersi z prawa na lewo w kolejności wynikającej z ich znaczenia i godności a mianowicie:

- a/ ordery,
- b/ odznaczenia,
- c/ medale.

Złoty Znak Związku OSP RP nosi się na wstędze, którą zakłada się pod kołnierzem koszuli tak, aby znak zawieszony był poniżej węzła krawata (około 1 cm).

Ordery, odznaczenia i medale zawieszają się na wstążkach długości 6 – 6.5 cm każda.

Górna krawędź wstążek wszystkich orderów i odznaczeń powinna tworzyć równą linię poziomą.

Ordery i odznaczenia nosi się na kurtkach munduru, rozmieszczone symetrycznie na wysokości 5.5 cm powyżej klapy górnej kieszeni w następujący sposób:

- a/ jeden order, odznaczenie lub medal - nad środkiem kieszeni,
 - b/ 2 - 4 orderów, odznaczeń, medali - w jednym rzędzie, bez przerw między wstążkami z tym, że przy ilości więcej niż 3 wstążki, wstążkę pierwszego orderu, odznaczenia nakłada się częściowo na wstążkę następnego odznaczenia do odpowiedniej szerokości, niezbędnej do zachowania symetrii względem klapy kurtki,
 - c/ 5 - 8 orderów, odznaczeń, medali - w jednym rzędzie tak aby zajęły szerokość czterech wstążek umieszczonych obok siebie, przy czym wstążkę drugiego i kolejnych odznaczeń podkłada się częściowo pod wstążkę poprzedniego orderu, odznaczenia, medalu,
 - d/ większą ilość orderów, odznaczeń, medali - w dwóch lub więcej rzędach tak, aby w pierwszym rzędzie nie było mniej niż osiem, a w ostatnim rzędzie nie mniej niż cztery ordery, odznaczenia, medale na szerokości czterech wstążek,
 - e/ rzędy orderów, odznaczeń, medali umieszcza się w ten sposób, aby górny rząd krył wstążki dolnego rzędu w całości a odznaczenia, medale dolnego rzędu do połowy.
- Baretki odznaczeń** - nosi się w przypadku gdy nie ma obowiązku noszenia orderów, odznaczeń, medali. Baretki nosi się na kurtkach ubioru wyjściowego (ze sznurem galowym lub bez sznura galowego) na lewej stronie piersi z prawa na lewo w linii poziomej. W jednym rzędzie nosi się nie więcej niż trzy baretki umieszczone obok siebie bez przerw między nimi. Dolny rząd baretek powinien być umieszczony bezpośrednio nad klapą górnej kieszeni kurtki przy czym:
- a/ pojedynczą baretkę umieszcza się symetrycznie nad środkiem kieszeni,

b/ powyżej trzech baretok, w dwóch lub więcej rzędach, bezpośrednio jeden nad drugim w każdym rzędzie po trzy baretki. W rzędzie dolnym - mniej niż trzy baretki - nosi się w ten sposób aby znajdowały się one pod środkiem bezpośredniego rzędu górnego.

Baretki wykonywane są głównie dla tych orderów, odznaczeń i medali, które wieszane są na wstążkach, oraz w stosunku do tych odznak dla których w przepisach zostały ustanowione.

Odznaki - nosi się na kurtkach mundurowych w następujący sposób:

a/ odznakę „Strażak Wzorowy” - na środku między guzikiem klapy a dolną krawędzią prawej, górnej kieszeni kurtki,

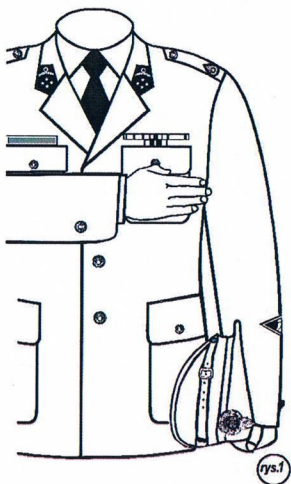
b/ odznakę „Za Wysługę Lat” - na klapie prawej górnej kieszeni kurtki na wysokości guzika, na środku lewej połowy klapy,

c/ na kieszeniach kurtek można nosić najwyżej dwie odznaki na prawej stronie kurtki i jedną odznakę na lewej stronie. Oprócz odznak „Za Wysługę Lat” przykładowo można nosić: odznakę „Honorowego Dawcy Krwi”, „Krzyż Harcerski”, odznakę „PCK” i inne np. organizacji zawodowych, sportowych.

d) odznakę zapinaną za pomocą klamry np „Za Zasługi dla Województwa, Miasta”- na prawej stronie kurtki umieszczoną symetrycznie 5,5 cm nad krawędzią prawej górnej kieszeni kurtki.

Członkowie OSP i funkcyjni oddziałów ZOSP RP mogą nosić do umundurowania okulary przeciwsłoneczne. Wzór prawidłowo umieszczonych przedmiotów mundurowych na ubiorze galowym obrazuje (rys. 2)

Zgodnie z § 28 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 10.11.1992 (Dz U. Nr 90 poz. 452) - zamiast wszystkich orderów, odznaczeń, medali na mundurze galowym - „łącznie z baretkami można nosić na lewej stronie piersi jedną pełną odznakę orderu, odznaczenia”. W tym przypadku odznakę orderu lub odznaczenia nosi się w linii pierwszej baretki. Górna krawędź wstążki odznaczeniowej (najwyższego z posiadanych odznaczeń) powinna być przypięta pod klapą kołnierza na takiej wysokości, aby odznaka odznaczenia znajdowała się na środku prawej połowy klapy lewej górnej kieszeni kurtki. (zdj. 8)

zdj.7

Prawidłowe rozmieszczenie orderów, odznaczeń, odznak, emblematów, dystynkcji i naszywek na kurtce ubioru galowego

